

## Ikke spis før treneren har satt seg til bords

En ny Bundesliga-sesong har begynt, og de sportslige utfordringene er store for både Ørjan Håskjold Nyland, Veton Berisha og de andre nordmennene i 1. og 2. Bundesliga.

Men hvilken omstilling må de regne med? På hvilken måte er fotballkulturen annerledes i Tyskland enn i Norge? Ex-Werder Bremen-proffen Rune Bratseth (bildet) har [sagt](#) til Dagbladet: «Det er veldig stor forskjell på Tyskland og Norge». Han hadde for noen år tilbake flere samtaler med Ståle Solbakken om norsk-tyske kulturforskjeller da Solbakken var trener i 1. FC Köln.



En annen som vet mye om dette er Arne Larsen Økland. Han var fotballproff i bl.a. Bayer Leverkusen på 80-tallet. Det var en stor overgang for ham som spiller da han flyttet til Tyskland:

«Jeg sto totalt på egne bein. Jeg hadde jo likevel familien med meg: kone og en sønn, og det var nok viktig.»

Vi vet at en lærer seg de kulturelle kodene raskere i et annet land hvis en tilegner seg språket og mentaliteten i landet. Lærte Økland seg språket raskt?

«Etter et halvt år klarte jeg meg godt på tysk. Jeg lærte meg tysk mentalitet ganske fort og var ydmyk i forhold til å lære, og så satte jeg meg i respekt. Det var jeg som var kaptein det siste året og det var spillerne som valgte kaptein den gangen, ikke trenerne. Det var valg av kaptein blant spillerne.»



Som norsk spiller i Bundesliga skal man ikke undervurdere det å være ydmyk og ha en bevisst holdning til tyske forventinger og krav. Økland forteller om egne suksessfaktorer på denne måten:

«Jeg tilpasset meg og så at hvis jeg skal lykkes her, så må jeg følge tyske spilleregler. Og det gjorde jeg. Det tror jeg er viktig å kjenne til.»

Økland satte pris på både oppholdet i Bundesliga og på tysk mentalitet generelt:

«Jeg må jo si at jeg likte meg ekstremt godt i Tyskland. Jeg likte mentaliteten og systematikken i måten en jobbet på.»

Han satte mer pris på utenlandsoppholdet i Leverkusen enn i Paris.

«Jeg flyttet jo til Frankrike og var der i to år. Men da jeg reiste tilbake til Tyskland etterpå følte jeg at jeg var kommet hjem.»



**Du fikk også tilbud fra Bayer Uerdingen?**

«Ja, jeg fikk tilbud fra Uerdingen.»

### **Hvorfor valgte du ikke å reise dit?**

«Da var vi mentalt forberedt på å reise hjem. Da var jeg 31 år. Ståle, den yngste sønnen vår, hadde gått ett år på skole i Tyskland og to i Frankrike. Han var vel ni år. Det tilbudet kom litt for sent. Hadde tilbudet kommet tre uker før hadde jeg kanskje gått til Uerdingen.»



### **Hva er forskjellen på norske og tyske trenere generelt?**

«Det er ikke så enorme forskjeller. Man er jo tilbake til det som er typisk tysk: «Ordnung muss sein». Det er disiplin. Nå er det sikkert forskjell på tyske trenere der også, men disiplin og struktur er viktig i Tyskland. Det er nok en tøffere tone. En kommer inn der, og er litt mer: 'Slik skal det være'.»

Hvordan er det med spillernes mulighet til å påvirke egen hverdag i Bundesliga? Økland bekrefter at tyske fotballtrenere har en sterkere posisjon i Bundesliga enn i Tippeligaen.

«Ja, du er sjef. Det er ikke så mye demokrati altså.»

VIF-spilleren «Moa» hadde en ujevn Bundesliga-karriere i Hannover 96 og VfB Stuttgart. Det er viktig å vite at det er [annerledes](#) i utlandet, sa han til Aftenposten. Han betegnet oppholdet i Tyskland som en fantastisk tid, men tilføyde at man må man klare seg selv i Bundesliga, og prestere fra dag én.



Merket Økland en distanse i Bundesliga, mellom spiller og trener?

«Ja, og det tror jeg nok en kan bli overrasket av. Det var to spillere som var på fornavn med treneren vår. Han ene var keeperen, som var 36-37 år. Han var sikkert nesten like gammel som treneren. Han andre var Dieter Herzog, som var blitt verdensmester med Vest-Tyskland i 1974. Han var 33-34 år og hadde dermed en helt annen status. De kjente treneren. De sa 'du', vi andre sa 'Herr Trainer' og 'Sie'».

Rune Bratseth har hevdet at forskjellen du/Sie er en utfordring for nordmenn. Det var en stor omstilling også for Økland:

«Det var en omstilling! Når norske journalister eller andre kom til Tyskland og ikke kjente kulturen og prøvde seg på tysk, litt dårlig tysk og sa 'du'... Du kjente jo på det når du sto og hørte på, omgivelsene gjorde jo det. Så sa nok ikke treneren noe på det, de visste jo om forskjellene. Men det er klart at, hvis du ikke vet at det er slik...»

Økland tar med et eksempel på norsk-tyske kulturforskjeller fra fellesmiddagene med Bayer Leverkusen:

«Når du skulle spise middag: Du startet ikke å spise før treneren hadde satt seg til bords. Det gjør du ikke i Norge, altså.»



Ståle Solbakken ble ifølge Dagbladet [overrasket](#) over dette da han var trener for 1. FC Köln. Han måtte da faktisk be spillerne begynne å spise.

Arne Larsen Økland mener likevel det er bedring å spore i Norge, på feltet kulturberedskap:

«Jeg tror at dette er noe en etterhvert er blitt mer bevisst på i Norge. Vi lever i en globalisert verden, og dette med kulturforskjeller blir satt fokus på. Fortsatt tror jeg vi kan bli mye bedre.»

Økland mener man som spiller bør hente inn slik informasjon før man reiser til Tyskland, og kommer samtidig også med en advarsel til norske trenere som ønsker å jobbe i Bundesliga:

«Du må tilpasse deg tysk kultur og mentalitet. Du må ikke tro at du skal gjøre det på den norske måten. Det er mange styrker med det vi har i Norge, og det må du ta med deg, men du er nødt til å tilpasse deg det tyske systemet altså. Ellers blir du ikke tatt på alvor.»

Stian